

mulig med Landgangstropper for at forsøge en Landgang, er det jo klart, at det Tidspunkt da er kommet, da der bliver Tale om et Forsvar for Kjøbenhavn imod Søfiden, og da det gælder om, som det hedder, at afværge et Bombardement. Jeg skal forudskikke den Bemærkning, at jeg tror, en By som Kjøbenhavn fortrinsvis burde stilles saaledes, at den aldeles ikke kan udsættes for et Bombardement. Kjøbenhavn har en saadan Betydning i vort lille Land, det indeslutter saadanne Skatte i mangfoldige forskjellige Retninger, at det for ingen Pris burde udsættes for Muligheden af et Bombardement; men det vil Byen jo være udsat for, saalænge den forsvares som helt eller halvt befæstet Plads; ja den vil maaste ogsaa være det, saalænge den er Samlingsplads for Sørens og Flaadens Materiel. Først fra det Dieblit af, at dette ikke længere er Tilfældet, forekommer det mig klart, at Byen vil være sikret imod et Bombardement, thi et saadant imod en aaben, fredelig Stad tror jeg dog ikke, at der ved vore Dages Krigsførelse kan blive Tale om. Naar man imidlertid spørger, hvorledes da et Bombardement skal kunne afværges, saaledes som Forholdene nu ere, maa jeg sige, at det forekommer mig langtfra, at dette Maal naas ved det Forslag, her foreligger, men at vi nødvendigvis maa komme langt, langt videre end til disse Planer, for at vi kunne have Haab om at naae det. Da Forslaget om Kjøbenhavns Befæstning mod Søfiden forelaa i 1858, var Stillingen i Grunden affurak, som den er nu. Forhandlingen dengang og Forhandlingen nu have saa mange Tilknytningsskæbninger, saa mange Sammenligningspunkter, at man næsten kunde gjentage den samme Forhandling nu, som dengang blev ført. Der er saaledes den Lighed, at vi dengang havde Trekanoner, som i sin Tid havde havt Ord for at være et tidsvarende Forsvar for Kjøbenhavn mod Søfiden, men den Tanke maatte nu opgives; man troede at maatte gaa videre og at maatte befæste Kongedybet. Der blev allerede dengang yttret Tvivl om, hvorvidt de Søforter, man paatænkte, vare tilstrækkelige. Planen mødte en saa stærk Modstand, at det er bekendt, at Regjeringen rimeligvis kun ved at gjøre dens Vedtagelse til et Kabinetsspørgsmaal opnaaede at sætte den igjennem. Nu staa vi atter saaledes, at de Forter, der dengang bleve anlagte, have vist sig at være ganske utilstrækkelige. Fjenden behøver nu ikke længere at ligge i Kongedybet, men han kan ligge i Sølvenderdybet, han kan ligge langt Nord for Trekanoner og bombardere Byen derfra. For at af-

værge dette, foreslaas nu et Fort paa Middelgrunden, men det er allerede i Motiverne og paa anden Maade erklæret, at dette Fort ikke kan anses for at være tilstrækkeligt, thi selv om det bliver anlagt, kan Fjenden ligge Syd for Kongedybet og imod Nord i Sundet og derfra fuldstændig naae Staden. Jeg anser altsaa dette Fort paa Middelgrunden for at være utilstrækkeligt, men jeg gjør mig ikke derved til Sagkyndig i saa Henseende, thi jeg anser det for anerkendt fra Sagkyndiges Side, at det er utilstrækkeligt. Ved dette Forts Bygning vilde der blive Tale om at anvende 10 Millioner Kroner, som altsaa skulde anvendes paa et Anlæg, hvis Udførelse vilde udfordre en længere Arrække, og som maaste endda kunde blive tvivlsom. Der var jo nemlig ikke saa Bæneligheder ved Bygningen af Fortet Prøvestenen, som — hvis jeg ikke tager fejl — ligger paa 8 à 10 Fod Vand, hvorimod det her gælder om at bygge et Fort paa 20 à 22 Fod Vand. Der bliver altsaa Spørgsmaal om at anvende en meget stor Pengesum, hvis Grændse vi ganske vist i dette Dieblit ikke ere i Stand til at gjøre noget Overslag over, medens vi allerede i det Dieblit, da vi begynde at bygge Fortet, kunne sige, at det vil blive utilstrækkeligt. Hvor mange Forter der foruden dette vilde udfordres til at afværge et Bombardement paa Kjøbenhavn, er jeg ikke istand til at sige, og de Sagkyndige ere jo ogsaa uenige herom, idet Noogle mene flere Andre færre, men det, at der allerede nu er Tale om at indbrage selv Saltholmsgrunden under Forsvaret, viser noksom, hvor langt vi maa gaa ud i Sundet, naar vi skulle beskytte os, ikke imod Fremtidskanoner, men imod de Kanoner, som allerede nu ville kunne rettes imod os. Hvor stærkt Kanonerne voxe, behøve vi jo ikke at mindes om. For Dieblittet anses en 36 Tons Kanon for noget Betydeligt, men der er dog allerede skabt Kanoner, som ere dobbelt saa store, eller i alt Fald dobbelt saa tunge. Jeg vil altsaa sige, at det, at begynde med Anlægget af et Fort paa Middelgrunden, kun vil være en Regel paa en omfattende Søbefæstning for Kjøbenhavn, som med en lige saa stor Tankens Konsekvens vil medføre Kjøbenhavns Befæstning fra Landfiden; thi har man først lagt 10 Millioner paa Middelgrunden og andre 10 og 20 Millioner paa andre Grunde, vil det jo ogsaa — naar man ikke vil finde sig i at have kastet disse Penge i Vandet — være nødvendigt at fuldstændiggjøre det hele Projekt, saaledes at det kan faae en virkelig Betydning. Naar jeg altsaa ikke er istand til at